

Z NAŠICH REVUI.

Letectví č. 3. (1923.)

M-a: **Letecké museum.** Referát o francouzském leteckém museu známém: „Les Collections de l'Aéronautique“, jež bylo otevřeno v listopadu 1921 přednostou vzduchoplateckého oddělení ministerstva Laurentem Fynacem. Autor plaiduje, abychem i u nás zřídili letecké museum.

Čs. bezmotorová letadla. Popis bezmotorového letadla „Krakonoš“, konstruovaného u firmy Avia J. Kryšpinem, a bezmotorového letadla „Perun“, konstruovaného J. Slechtem.

Civilní letectví v Anglii. Referát o organizaci civilního letectví v Anglii, o rozpočtu britského letectví, jež byl proti loňskému roku značně snížen (o 30%), a o boji, jež byl tím rozvířen.

Česká Revue, roč. XVI., č. 2.

Mjr. Ryppl: **O létání bezmotorovém.** Válkou a rychlým vývojem motorového letadla zapomeno se zcela na plachtový let, jímž bylo původně započato. Teprve Němci, jímž mírovou smlouvou bylo zapečetěno stavění motorových letadla, vrátili se k původnímu létání bez motoru, opírajíce se o bohaté vědecké výzkumy v aerodynamických laboratořích za války. Vzorem plachtového létání byl člověku let ptactva, zvláště dravců, kteří bez jediného mávnutí křídlem se vznášejí dlouho ve vzduchu. Říkáme jim plachtáři a dělíme je na mořské a pevninové. Němci nezapomínali se však příliš teorií plachtového letu, nýbrž šli

luned k praxi, v níž docílili pozoruhodných výsledků. Již r. 1919 konali první závody bezmotorových letadel v Rhonu. Shránním zkušeností docházeli k aparátům daleko dokonalejším, jimiž docílili rekordů. V Rhonu (na Wasserkuppe) založili též pilotní školu pro bezmotorové létání. Vůbec se cele věci chopili důkladně, učinili z ní otázku celého národa a propagují a organizují toto letectví v nejširších vrstvách.

Na závodech v Rhonu 1922 došel první ceny Hentzer svým výkonem na letadle Wamper — trvání letu 3 hod. 18 vteřin. V říjnu 1922 byl však již rekord překonán francouzským pilotem Maneyrolem na závodech v Anglii letem dlouhým 3 h. 21 min.

Také u nás zásluhou leteckých kruhů dojde letos na jaře k soutěži plachtového létání.

Služba, Roč. IV., seš. 2.

Pluk. Klecanda: **Předpoklady moderní války.** Charakteristikou moderního boje jest síla palby, hutnost boje a uplatnění nových dimenzí. Hlavně palbou dá se dnešní boj vyjádřiti. Autor praví: Dnes jest vlastně postup — palba, která postupuje, obrana — palba, která zastavuje, manévry — palba, která se přesunuje. V závěru shrnuje svou studii asi takto: Síla vojska skládá se z množství a jakosti. Množství jest omezeno množstvím obyvatelstva. Jakost závisí na vlastnostech mravních a dokonalosti

technické. Tyto složky jsou na sobě vzájemně závislé, nedostatek jedné klade zvětšené požadavky na druhou. Množství obyvatelstva republiky jest omezeno, musíme pracovat o zdokonalení mravní stránky a rozvoj stránky technické. Charakteristika moderního boje jest síla palby, hutnost boje, jeho dimenze. Tyto vlastnosti nutí, aby bylo použito všech živých sil národa v boji. Je nutná účelná organizace těchto sil, založená na včasné poznání a úvaze.

Dokumenty naší národní revoluce.
Roč. I., č. 1., 2., 3.

Počaly vycházeti za redakce prof. Al. Žipka, aby — jak řečeno v před-

mluvě — zachytily všechny úzkosti a radosti našeho národního zápasu, objasnily jej do všech podrobností, — pokud žijí ti, kdo spolupracovali o díle Svobody. Běží tedy o literaturu vzpomínkovou, nikoli o úřední dokumenty. Upozorňujeme zde, že redakce obrací se ke všem, kdo se činně účastnili boje za svobodu, kdo viděli zblízka veliké události, kdo připravovali příchod velké doby, aby vypsali své vzpomínky, dokud jest paměť svěžeji. Vzpomínky ty budou cenným pramenem historikům, kteří budou psati o utrpení a vítězství našeho národa za války. V prvních třech sešitech jsou otištěny příspěvky Ant. Matějovského, prof. Karla Judy, Josefa Bartoše, Ot. Vochoče a j. Wf.

Z CIZÍCH REVUI.

a) Revues srbské.

Ratnik.

Únor 1923.

Bogoljub S. Ilić: Manevri u čehoslovačkoj početkom septembra 1922 godine i kratak pregled organizacije čehoslovačke vojske.

Článek psaný s vroucí sympatií k naší republice a její branné moci podává náčrtek o tvoření našeho vojska zahraničního, o jeho činnosti ve Francii, v Srbsku i na Sibiři. Autor vyslovuje podiv nad tím, jak v krátkém case čehoslovenská armáda se zorganizovala do té míry, že mohla se odvážit kroku, aby provedla manévry před očima vojenské veřejnosti evropské, nebojící se kritiky. Postup manévru jest krátce vypsán a připojena je přehledná mapa v měřítku 1:75.000.

Milan D. Nenić, plukovník generálního štábu: **Propast Srbije 1915 godine.** (Zkása Srbska roku 1915.)

Na základě německých pramenů a vlastní zkušenosti líčí autor v krátkém, obsažném článku nejsmutnější událost pro Srbsko v roce 1915. Srbsko, ležící právě na cestě mezi Orientem a zeměmi západními a uzavírající železniční uzel hlavních drah: Bělehrad - Niš - Sofie - Cařihrad a Bělehrad - Niš - Skoplje - Soluň, bylo v cestě Německu a bránilo pozemnímu styku středních mocností s Tureckem. Aby pozemní spojení bylo sjednáno, k tomu bylo třeba 1. přiměti Bulharsko, aby upustilo od neutrality; 2. zničit Srbsko. — Obojího bylo dosaženo. Připojením Bulharska ke středním mocnostem obkličeno bylo Srbsko tak,

že mohl započítí koncentrický útok se tří stran. Útok počal dne 6. října na straně německé a rakouské; Bulhaři zasáhli podle plánu do operací teprve 11. října. Vrchní velení srbské chtějící využití svého centrálního položení, mělo v úmyslu nejprve porazit a zahnati Bulhary, pak se vrhnutí celou silou proti Němcům a Rakušánům. Autor má za to, že by tento plán býval měl vyhlídky na úspěch, kdyby nebyvalo předcházelo chlácholivé jednání diplomatické, které namlouvalo Srbům, že Bulhaři do boje nezasáhnou a že své síly shromažďují proti Turecku. V celku stálo proti Srbům 7 divisi rakouských (Kováš), 7 divisi německých (Galwitz), 5 divisi bulharských (Bojadžijev) s jednou legií makedonskou za vrchního velení Mackensena. Pomoc ententy, vyslaná do Soluně, přišla pozdě. Recko své neutralitě zbraněmi neuhájilo.

Svetislav T. Milosavljević, plukovník generálního štábu: **Automobili kao ratno transportno sredstvo.** (Automobily jako dopravní prostředek ve válce.)

Celkový přehled. — Organizace automobilové služby ve válce. — Upravení cest pro značný provoz automobilový. — Organizace i provádění automobilové dopravy v armádách.

Vladimír G. Čukavac, podplukovník gen. štábu: **Vzduhoplovstvo u ratu.** (Vzduchoplavba ve válce.) — Celkový přehled. — Vliv na jednotlivá jednání vojska: mobilisaci, nástup, operace. — Ochrana proti výzvědné činnosti a útokům ze vzduchu.

Dr. Vinař.

b) Revues francouzské.

Revue militaire générale.

Únor 1923.

Lt.-Col. P. A. Coupé: **Le sport dans l'éducation pour l'action.** Význam sportu pro výchovu k boji. Význam sportu pro všeobecnou tělesnou výchovu. Sport a způsobilost k boji. Úvahy a závěr.

Cmdt. de Civrieux: **Comment périclit le 20e régiment de chasseurs à cheval.** Kterak byl zničen dvacátý pluk jízdních myslivců ve dnech 9. až 12. října 1914 v Lille.

Cpt. brev. Salmon: **La manoeuvre de Lodz.** Manévr Lodzský. Obchvatný manévr Mackensenův. Situace 10. listopadu 1914. Plán Ludendorffův. Průlom ruské fronty. Protiofenziva ruská a obchvácení levého německého křídla. Závěr.

Cpt. Cagnat: **Une étape de la pacification du Maroc.** Období z pacifikace Marokka na jaře 1921. (Dokončení.)

La Revue d'Infanterie.

Březen 1923.

Lt.-Col. Abadie: **Coopération de l'infanterie et de l'artillerie d'appui direct dans le combat offensif.** Součinnost pěchoty a dělostřelctva přímo podpory v boji útočném. Zásady. Za jakých podmínek užijeme dělostřelctva přímo podpory. Činnost jeho v boji útočném. Rozporu mezi pěchotou a dělostřelctvem přímo podpory nesmí býti. Závěr. (Pokračování.)

Le Règlement d'Infanterie italien de 1922. Italské předpisy pro pechotu z roku 1922. Všeobecné vlastnosti. Rozdělení předpisů. Úvahy a pochody. Všeobecně o boji. (Pokračování.)

Janet: **Attaque de la 48e division en Champagne.** Útok 48. divise v Champagne dne 6. října 1915. Zpracováno podle dokumentů historické sekce.

Cmdt. de Violet: **Les forces morales. Leur rôle dans les chars de combat.** Morální síly. Jich úkol v bojových vozecích.

Travail d'application tactique. Aplikace úloha taktická. Studie boje ofenzivního.

Lt.-Col. Lebaud: **Éléments de psychologie militaire.** Zaklady vojenské psychologie. Veletí. Vycvičení. Nováčkové. Staří vojáci. Kulometníci atd. (Pokračování.)

Col. Rouet: **La conduite des opérations militaires au Maroc.** Vojenské operace v Marokku. Taktika pochodo-

vá, ubytování a boj. Kombinace různých zbraní. Spojení. Pochody. Zabezpečení na pochodu. (Pokračování.)

Revue d'Artillerie.

Únor 1923.

Arrivée d'officiers stagiaires à l'école de Fontainebleau. Příchod důstojníků kandidátů do školy ve Fontainebleau. Reč pronesená při této příležitosti generálním inspektorem dělostřelctva.

Lt. Jean: **Matériels d'artillerie en essai aux États-Unis.** Dělostřelcký materiál zkoušený ve Spojených státech. Nynější stav hlavního materiálu.

Cmdt. Apffel: **Les moyens de défense de l'artillerie contre le service de renseignements ennemi.** Obranné prostředky dělostřelctva proti nepřátelskému zpravodajství. Ochrana proti pozorování pozemním, proti stanbení zvukoměrným, proti pozorování leteckému. Lest na oklamání nepřátelského zpravodajství.

Col. Cambuzat: **Le feu et les feux.** (Pokračování.) Palba bojových vozů. Děla a kulomety na bojových vozecích. Palba z letadel.

Cmdt. Laurent: **Le nouveau règlement de manoeuvre de l'artillerie allemande.** Nový německý předpis pro dělostřelctvo.

Lt. Remy: **Sur la détermination du champ de tir en portée.** Balistická studie.

Mjr. Leau: **L'artillerie sur bûts comme artillerie d'accompagnement.** Dělostřelctvo na soumarech dělostřelctvem doprovázeným. Britské horské dělostřelctvo v horské válce. Celá řada pěchoty. Zbraně proti tankům atd. (Přeloženo z angličtiny.)

Březen 1923.

Gen. Deville: **Notes au sujet de l'emploi des hausses échelonnées dans le tir contre avions.** Poznámka o používání měřitek při stříbě proti letadlům.

Col. Vergnin: **L'artillerie divisionnaire dans l'offensive.** Divisní dělostřelctvo v ofenzivě. Pochod přibližovací, dotyk a zahájení boje. Čtyřicetá druhá divise ve dnech 21. a 22. srpna 1914. (Pokračování.)

Lt.-Col. Tournaire: **Une polémique au temps de Louis-Philippe.** Polemika z doby Ludvíka Filipa o právu dělostřelckých důstojníků na velitelsví.

Cmdt. Marescaux: **Le tir de l'artillerie lourde (1880—1918)**. Střelba hrubého dělostřelectva. Vývoj od roku 1880 až do konce světové války.

Lt.-Col. Pagezy: **Le tir en l'air et son cas particulier le tir à terre**. (Pokračování.) Přibližné vzorce střelby na zemi. Rozřešení formulí. Zvláštní případ zastřelování vysokými rozprasky. Nová řešení.

Revue du Génie militaire.

Únor 1923.

Cmdt. Baills: **Essai sur le problème des communications à la guerre**. Studie o problému komunikaci podle zkušeností získaných za války 1914 až 1918.

Cmdt. Cassoly et Lt. Jouquet: **Le pont d'Ornac sur le Jaur**. Most v Ornac přes řeku Jaur, vystavěný druhým plukem ženijním v srpnu 1922.

Cmdt. Barré: **Étude sur l'établissement des chambres de mine**. Studie o budování minových komor. (Pokračování.)

Revue Militaire Française.

Březen 1923.

Lt.-Col. Revol: **Études sur le Haut Commandement en Crimée (1854—55)**. (Pokračování.) Lord Raglan a Caurobert.

Cpt. Andriot: **A propos des manœuvres de la 41e division dans le Haut Jura**. Několik poznámek k manévru 41. divise ve Vysokém Jura. S náčrtkem.

Cmdt. Maurin: **Rôle et emploi de l'artillerie sur voie ferrée**. Úkol a použití dělostřelectva transportovaného po železnici. Dělostřelectvo s velkou účinností. Dělostřelectvo zesilovací střední ráže. Zaplnění železnic. Dělostřelectvo s velikým dostřelem a letectvo bombardovací. Úkoly dělostřelectva transportovaného po železnici: Boj na velmi velikou vzdálenost. Útok na daleké zápolí bojiště. Přímá účast v bitvě. Úloha ostražná. (Pokračování.)

Cmdt. Laurent: **La situation de l'Allemagne au point de vue des matières premières**. (Dokončení.) Dusík, potaš, fosfáty, uhlí, železo, mangan, chrom, sít, nikl, měď, aluminium, rtuť, síra, celulóza, kůže, kaučuk.

Lt.-Col. Fournier: **La Russie au début de 1923**. Postavení Ruska na počátku roku 1923. (Pokračování.)

Cmdt. Pigeaud: **L'arme de la sûreté**. Zbraň pro oddily ostražné.

Revue d'Etudes Militaires.

Č. 1. (1923.)

René Lanson: **L'Italie et la Méditerranée**. Itálie a moře Středozemní. Bibliografie. Otázka Středozemního moře. Touhy italské a jich pohnutky. Politické metody italského imperialismu. Situace hmotná a mravní po r. 1870. Dějiny prvního období od roku 1870 do roku 1881.

Revue de l'Aéronautique militaire.

Leden, únor 1923.

Comment organiser l'Aviation d'observation? Jak organizovati pozorovací letectvo?

L'Activité de l'Aéronautique maritime en 1922. Činnost námorního letectva roku 1922.

Les opérations aériennes au Maroc de septembre à décembre 1922. Letecké operace v Marokku od září do prosince 1922. Všeobecná situace. Stanoviště eskadřil. Drobné operace. Zajímavá je činnost franc. letectva v Marokku za celý rok 1922: 8083 vzletů, 10,427 hodin letu, 325,300 kg vržených pum, 278 úkolů fotografických, 171 raněných transportováno.

Lt. Estienne: **La reconnaissance photographique d'armée**. Čím má býti fotografický průzkum u armády? Aviatika jest zbraň dalekého průzkumu. Průzkum u armády za bitvy jest možný jen ojediněle a ve velkých výškách. Průzkum fotografický jest přesný a jistý, čehož pouhým znakem nedocílíme. Dnes letecká fotografie průzkumu armádnímu nevyhovuje, atd.

Les Archives de la Grande Guerre.

Č. 38.

Col. Bujac: **Namur**. Posice opevněná. Organizace velitelství. Bitovní pořádek vojska polního a pevnostního. Práce obranné. Činnost vnější. Soustředění a rozvinutí strategické druhé a třetí německé armády dne 17. a 18. srpna 1914. Situace dne 19. srpna večer. (Pokračování.)

Perrin de Brichambaut: **Aviation de guerre**. Vzpomínky aviatikovy. První válečný let. Vrhání bomb. První sestřelený Němec. Let zastřelovací a průzkumný. Nehody. Za padlými soudruhy. Let za fotografiemi. Let bombardovací. Let doprovodný. Let nízko nad zemí.

Dombrowski: **Les empires centraux et la lutte pour le recrutement polonais pendant l'occupation (1914-1918)**. (Pokračování.) Návrhy, jak do-

plňovati armádu. Prameny lidského materiálu centrálních mocností. Srovnávací metoda sil. Ztráty.

Adrien Dariau: **La Ruhr et l'Allemagne.** Německo a ruhrská pánev.

William White: **La Mise en accusation de l'Allemagne par l'Amérique.** (Dokončení.) Jaký má dnes Amerika zájem? Jaký byl cíl národů civilisovaných? Závěr.

Revue des troupes coloniales.

Leden, únor 1923.

La défense de Reims en 1918. Obrana Remeše roku 1918 prvním armádním sborem koloniálním. Chronologický postup operací. Situace na frontě Remešské v květnu 1918. První období operací. Druhé období operací.

A propos du transsaharien. (Pokračování.) Několik poznámek k cestě v automobilech přes Saharu.

Étude sur les opérations de l'Est africain allemand. Studie o operacích ve východní německé Africe, provedených vojskem anglicko-belgickým. Služba zdravotní. (Dokončení.)

Revue militaire suisse.

Únor 1923.

Lt-Col. Audeoud: **La grippe en 1918 dans la 1re division.** Chřipka roku 1918 u první divise. První období. S náčrtem a tabulkou. (Pokračování v čísle březnovém.)

Col. Poudret: **Un nouvel ouvrage sur la bataille de la Marne.** Nové dílo o bitvě na Marně. Cituje na konci Hanotauxova (autorova) slova: „Vítězství na Marně bylo doslovně, vítězstvím duší, svobody a jednoty. Bude zapotřebí ještě několik století civilisace, než to Německo pochopí.“

Lt-Col. Diesbach: **Cours de répitition et cours tactique.** kursy opakovací a taktické, jež autor prohlašuje za úplně nedostatečné pro krátkou dobu.

Březen 1923.

Col. Lecomte: **La stratégie de Ludendorff.** Autor posuzuje strategii Ludendorffovu na základě jeho vzpomínek, dokumentů německého hlavního stanu a jeho spisu o vedení války a politice a na základě brožury Delbrückovy.

Lt-Col. Buchi: **La transformation de notre canon de 75 cm.** Přeměna švýcarského polního děla 75 mm. — S pěti fotografiemi.

Bulletin belge des Sciences Militaires.

Březen 1923.

Les opérations de l'armée belge. Operace belgické armády v letech 1914-1918. (Pokračování.) Den 2. a 3. října 1914.

Lt-Gen. Hellebaut: **Notes concernant la doctrine d'emploi de l'artillerie au combat.** Poznámky, týkající se doktriny o užití dělostřelectva v boji. V pěti divísi. V armádním sboru.

Col. Fastrez: **Les conditions stratégiques et tactiques d'une guerre sont déterminées par l'époque.** Podmínky války strategické a taktické jsou určeny dobou. Válka včera a zítra. Zmatek taktiky a strategie ve válce posílení. Nové podmínky budoucí války. (Pokračování.)

Mjr. Jobé: **Le principe de la bataille.** Zásada bitevní. Podle autora jest touto zásadou obchvat protivníka.

Col. Poulin: **Les chars légers de combat.** (Dokončení.) Lehké tanky. Zahájení boje lehkých tanků. Doprava lehkých tanků a vykládání na frontě útočné. Úloha velitelova.

Méd. Govaerts: **La Biométrie.** Její užití ve vědách vojenských. Lidský materiál ve vojenství. Charakteristické vlastnosti. Činitel tělesný. Činitel duševní. (Pokračování.)

Cpt. Sillevaerts: **La question du pétrole et la berginisation de la houille.** Petrolejová otázka. Geologický průvod petrolejů. Hledání pramenů. Čerpání petroleje. Čištění petroleje.

Instruction du peloton d'infanterie. Všechny pěší čety podle německých předpisů z 2. prosince 1921.

La Revue Maritime.

Leden 1923.

Cpt. L. Blanc: **Les soldats de marine sous Louis XIV.** Námořní vojáci za Ludvíka XIV.

L. Jourdan: **Méthodes de tir d'autrefois.** Někdejší metody střelecké.

P. Deloncle: **Le bombardement de Salé par Dubourdieu en 1851.** Kterak admirál Dubourdieu bombardoval město Salé roku 1851. (Pokračování v únorovém čísle.)

Únor 1923.

Voitoux: **La mystérieuse île de Paques.** Tajemný ostrov Velikonoční nebo též zv. Te Pito Te Henua.

Cazamian: **Toxicomanies.** Opájení se jedy. (Dokončení v čísle březnovém.)

E. Luce: **La répartition des prises maritimes en France et en Angleterre.** Rozdělení námořních kořisti ve Francii a v Anglii.

Březen 1923.

De l'Escaille: **De l'aviation d'escadre.** Letectvo bombardovací, pozorovací, průzkumné, bitevní.

Jacoubet: **L'administration des petites unités de combat non autonomes.** Administrativa malých, nesamostatných jednotek bojových.

André Cogniet: **Les opérations du 19 août 1916 dans la Mer du Nord.** Operace dne 19. srpna 1916 v moři Severním.

J. Tramond: **L'énigme d'Aboukir.** Záhada Abukirská (1798).

La Revue Hebdomadaire.

Č. 3. (z 20. I. 1923).

...: **La vraie bataille de la Marne.** Odpověď na článek Jeana de Pierrefeu, jenž uveřejnil v *Revue Universelle* z 15. prosince 1922 studii téhož titulu, v níž diskutuje znovu o úlohách, jež hráli Joffre a Gallieni na počátku září roku 1914. Pierrefeu tvrdí, že to byl první Gallieni, který si uvědomil změnu směru armády Kluckovy, a to již 2. září, a od té chvíle sni o tom, jak by Kluckovi vpadl do boku. Zatím, co Gallieni v Paříži vyvíjí největší činnost, hlavní stan (Joffre) vyklizuje,

opouští Vitry, aby se usadil v Bar-sur-Aube, a tím jeho činnost paralysována po celých 48 hodin. Proti tomuto článku byly napsány repliky: jedna v *Revue Universelle* z 1. února 1923, druhá v této *Revue Hebdomadaire*. V první se dokazuje, že Gallieni nemá priority, poněvadž hlavní stan již 1. září poznal strategický dosah změny směru Kluckova. Také změna ubytování hlavního stanu neměla vlivu nejmenšího na rozhodování a činnost velitelství.

Autor druhé repliky, již máme před sebou, tvrdí, že zárodky bitvy na Marne byly vlastně již obsaženy v instrukcích z 25. srpna, Dne 2. září odpoledne konala se krátká porada (a nikoli válečná rada dne 3. září, jak tvrdí Pierrefeu), na níž usneseno, aby armáda pařížská operovala ve směru na Meaux. Gallieni nevyhrál bitvy na Marne, poněvadž bitva na Marne byla celkem, z něhož znal jen část. Vyhrál ji Joffre.

Revue Scientifique.

Č. 5. (1923.)

Edmond Marcotte: **Les hélices aériennes et la navigation maritime.** Letadlové vrtule a námořní plavba.

La Nature.

Č. z 10. února 1923.

Henri Liurette: **Le vol à voile par vent horizontal.** Plachtový let za větru horizontálního. Wf.

c) Revues anglické.

The Royal Engineer Journal.

Ríjen 1922:

Maj. A. E. W. Salt: **Imperial Organisation.** Přednáška o organizaci britské imperie, jež prodělává dnes velké změny tvořením se irského státu a v poměru osad k metropoli.

Capt. E. I. Graham Carter: **Bombs found in Belfast.** Popis bomb nalezených v Belfastu při občanských bojích irských.

Maj. Gen. Sir M. G. E. Bowman: **Manifold: An outline of the Egyptian and Palestine Campaigns 1914—1918.** (Pokračování.) Historie Palestinských bojů od Vánoc 1917 do května 1918. S mapkami.)

Capt. C. F. Stoeher: **Skow and Flood in North-West Persia.** Sníh a povodně v severozápadní Persii. Vylíčení obtížných saperských prací severoperských expedičních vojsk v roce 1921

při odchodu od Kaspického moře do Mezopotamie. (S fotografiemi.)

Listopad 1922:

Brig. General G. P. Campbell: **Military Roads on the Indian Frontier.** Stavba vojenských silnic a mostů na severozápadních hranicích Indie. (S plány a s fotografiemi staveb.)

Col. Sir Charles Close: **The Work of the Survey of India.** Stručný přehled topografické práce v Indii za rok 1920—1921.

Maj. Gen. Sir M. G. E. Bowman: **Manifold: An outline of the Egyptian and Palestine Campaigns 1914—1918.** (Pokračování.) Historie bojů v Palestině a Syrii. Arabská armáda. Vliv jarní německé ofensivy v r. 1918 na západní frontě na přetvoření anglických sil v Palestině. Příprava k poslední ofensivě od Jerusalema k Damašku.

Maj. and Rt. Lieut.-Col. E. M. S. Charles: **With Divisional R. E. in Palestine.** Činnost a boje ženijní divise v Palestině. Organizace ekvipáže na vozech a na velbloudech. Příprava cest. Zásobování vodou. Účast v bojích pod Nazaretem.

Cpt. B. H. Liddell Hart: **Colonel Bond's Criticisms: A Reply.** Odpověď pluk. Bondovi, kritizujícím autorův návrh taktiky. (Viz též Voj. Rozhledy, 1923, č. 1.)

The Royal Engineers-Journal. 1923. (Vychází nyní čtvrtletně.) Č. 1. (Březen 1923):

C. de L. Gaussen: **The necessity for Engineer Intelligence to Engineer Commanders in War** and how it may be obtained. Nutnost technického zpravodajství a ženijní výzvědné služby pro velitele technických vojsk ve válce, ilustrována některými příklady z historie válek a probrány soustavně předměty, jichž se tato služba v polí týká, jakož i prostředky, jimiž se provádí.

H. Percy Boulnois: **Modern Road Engineering.** Přednáška civilního inženýra o moderních metodách stavby cest.

Lieut. H. G. Pottle: **A method of Setting Locomotive Slide Valves.** Popis (ilustrovaný náčrtky) vsazení šoupátka u lokomotivy.

Frank J. Adkins: **The New Map of Europe.** Změny na mapě Evropy, jak je způsobila válka a ocenění nových útvarů států. Přednášející v informaci o Československé republice, zmíní se letmo o historii: V 9. stol. byla velkomoravská říše, sahající hluboko do Ruska. Čechy byly vévodstvím dříve než se Vídeň objevila na mapě (?). Pražská universita je nejstarší na sever od Alp. Znakem prince walleského byl chochol českého krále, zabitého u Krešáku 1346. Jan Hus je pojícím článkem mezi našim reformátorem Wyclifem a Lutherem. Zimní královna, jejíž vypuzení vedlo k 30leté válce (?), byla sestrou Karla I. Češi byli by měli v rakouském císařství postavení stejné jako Uhry, ale císař František Josef vždy zamítal dání se v Praze korunovati. Nový prezident Masaryk byl ve dnech svého vyhnání profesorem londýnské university. Nový stát má velké přírodní bohatství, ale je pozemní. Zmezinárodnění Labe, Odry a Dunaje dává mu jistý přístup k moři, v době míru. Bratislava stává se důležitým českým dunajským přístavem. Kromě toho v Hamburku a v Terstu mají Češi svá území prostá cla. Nicméně tradice Vídně jsou dosud dosti silné, aby přitahovala a udržovala vel-

kou část obchodu a bankovníctví nového státu a ještě více jihových. Evropy." — Podobné zmínky činí o Polsku a balkánských státech a má-li přednášející v znalosti historie jisté meze-ry, oceňuje dnešní střeoevropskou situaci celkem vstřížně.

Cpt. H. L. Woodhouse: **Notes on Railway Work in East Africa, 1914—1918.** Ličení železničních prací za bojů ve východní Africe. (S několika fotografiemi.)

Mjr. W. Hyde Kelly: **The Engineers of an Army Corps in France.** Činnost inženýrů u anglických armádních sborů, organizace a práce technických částí přidělených sborům. Hlavní úlohy byly: obranné linie, cesty a komunikace až do oblasti divise, zásobování vodou, tábory a jiné služby v týlu.

Colonel J. F. C. Fuller: **Captain Liddell Hart and Lilut-colonel Boyd.** Závěr diskuse obou důstojníků o taktice pěchoty. Posudek obou směrů, v němž soupeřům dostává se komplimentů rovnou měrou.

Lieut. E. A. Barclay-Smith: **Notes on Instrument Transformers.** Elementární výklad o transformátorech. (S fotografiemi.)

Lieut. Colonel D. F. M. Hysted: **The Way of an Eagle.** (Cesta orla.) Feuillettonistické pojednání o problémech protiletadlové strelby. (S fotografiemi zvukových a j. měřících přístrojů.)

Lieut. Col. G. H. Addison: **Every-day Mathematics for Engineers.** Každodenní matematika pro inženýry, a její důležitost příklady doložena.

Cpt. L. Chenerix-Trench: **A Glimpse at the Machinery of Revolution.** Letmý pohled do zákulisí revoluce. Sympatické vyličení činnosti německých neodvislých socialistů za války a jejich přípravy revolučního převratu v listopadu 1918.

Mjr. F. C. Molesworth: **Engineer Field Parks in Mesopotamia.** Organizace polních parků ženijních v Mezopotamii.

Cpt. and Bt. Major G. le Q. Martel: **Cross-Country Tractors.** V roce 1918 vyzvedli angličti vojenští inženýři otázku náhrady tažných kon- traktů, které mohly se pohybovat mimo cesty a které by uspořily tonáž dopravanou z Anglie i obsluhující mu-žstvo. Autor kriticky probírá všechny otázky související s touto nutnou změ- nou tažné síly, analyzuje z vojenských zřetelů hodnoty jednotlivých dopravních prostředků a diskutuje o techni-

ckých otázkách traktorů. Dochází pak k těmto závěrům: Traktory a tanky, jež nutno ihned stavěti, musí býti konstruovány podle vzoru zemědělských traktorů a bitevních tanků. Da se u nich poněkud zvýšit rychlost, ale nebudou ještě nikterak úspěšné.

Soukromému průmyslu bude podniknouti výzkumy hospodárného způsobu traktorového dopravnictví, které by nahradilo dopravu nákladními auty. Stát musí podporovati tuto činnost, směřující k vybudování účinných traktorů a rychlých tanků a normalisovati podle možnosti součásti, aby civilní traktory byly použitelné pro válku.

Užívání traktorů ve válečnictví možno zahájit u dělostřelectva, kde nahradou koni (pomalu vymírajících) získá se již dnes daleko více výhod než u transportů pěchotných. Tímto způsobem bylo by možno již v míru udržovati značné množství dělostřeleckých traktorů a tím se teč usnadní mobilisace koni.

Obtížná mobilisace koní usnadní se dále přeměnou vozatajstva druhé linie na dopravu automobilovou.

Úplná přeměna koňského transportu v traktorový, ohromně výhodná pro válečnictví, bude možná teprve, když průmysl strojní podnikne velkovýrobu traktorových vozidel pro Anglii a kolonie, aby tak vznikla dostatečná zásoha pro případnou válečnou mobilisaci.

The Infantry Journal.

Září 1922.

O. B. Server: **Morale.** Otázka morálky v armádě.

Lieut. Col. A. J. Dougherty: **Mounts for Rifle Company Commanders.** Výsledek ankety o otázce, má-li mít velitel pěší roty koně. 75 proc. odpovídá bylo kladných a hlavní důvody jich jsou uvedeny.

— **Jungle Warfare.** Válka v džunglích.

Maj. T. W. Hammond: **Passage of the Pay Bill.** Referát o schůzi poslanecké sněmovny, kde předložen nový zákon o úpravě platu důstojníků.

Cpt. J. M. Scammel: **British Training Regulations.** Recenze a rozbor

základních formulí britského cvičného řádu.

Brig. Gen. E. J. McClelland: **The Santiago Campaign.** Boj o přístav Santiago v americko-španělské válce.

Mj. Rodney H. Smith: **The Naval War College.** Výchovný systém na námořní válečné škole.

Cpt. Francis A. Woolfley: **Queen of Infantry weapons.** Královnou pěchotných zbraní je puška, na ni může jedině pěšák spoléhat vždy a sám; výcvik v užívání pušky je největší zárukou úspěchu pěchoty.

Rijen 1922:

Cpt. George M. Chandler: **Gettysburg 1922.** Stručný popis letošních manévru.

A. Graduate: **The École Supérieure de Guerre.** Dojmy amerického kursisty z vysoké školy válečné v Paříži.

Col. Paul A. Wolf: **Tactical mistakes.** Taktické omyly; didaktický článek na praktických příkladech, jak možno se učit z chyb vlastních i cizích.

Col. Charles F. Bates: **Alexander Hamilton's Military Plans.** Činnost prosluleho amerického generála z doby Jiřího Washingtona a poukaz na jeho plány výcviku armády a organizace národní obrany.

Col. G. B. Pritchard: **Uniform of the Soldier.** Psychologické i sociální důvody ve prospěch zvláštní, elegantní uniformy.

Maj. Owen R. Meredith: **If not, why not.** Podle cvičebního řádu těžký kulomet je pro defenzivu základem, kol něhož se staví obranná akce. Při rozhodování, má-li býti podobným základem pro útok automatická puška nebo obyčejná, nutno si uvědomiti, že přijetí automatické pušky znamená přijetí zásady skupin. Problem zasluhuje důkladné úvahy bez ohledu na praxi jiných států a na vlastní konservatism.

Maj. Glenn P. Wilhelm: **Experimental Range.** Popis zkušební střelnice ve Fort Benning, zařízení a způsobů střeleckých zkoušek s kulomety Hotchkiss, Browning, Vickers. (Se zajímavými fotografiemi a diagramy.)

d) Revues německé.

Militär-Wochenblatt.

Roč. 107, č. 25.

Prof. generalmajor dr. Karel Haushofer: „Panasiatische Fernziele.“ Navazuje na výroky presidenta

jihočínské republiky dra Sunyatsena, uveřejněné v časopise „Jiji“ v Shanghai: „Japonsko zmeškalo ve světové válce příležitost pomoci Asiatům k nadvládě v Asii. Chce-li toho nyní dosáhnouti, musí se přikloniti k Rusům a čeliti tím plemeni anglosaskému.“ Au-

tor článku dokazuje, že odchodem posledního japonského vojína ze Schantungu, zamítnutím všech nároků japonských na jižní Mandžusko čínským říšským sněmem, zákazem naturalisace Japonců (také Číňanů a Hindů) v území Spojených států severoamerických a konečně usnesením Washingtonské komise pro odzbrojení, je zámeř Sunyatsenův velmi oddálen. —

Gen. Ludendorff: **Nachklänge zum Friedenstage.** Vzpomínky na Bedřicha Velikého a rady autorovy německému národu.

„Deutsches Land in Feindeshand“ ličí francouzské obsazení Porúří.

V různých zprávách píše redakce, že vojenský rozpočet naší republiky pro rok 1923 obsahuje skoro tři miliardy „sokolů“. Tuto zprávu čerpá z maďarského časopisu „Honvédelom“, sešit 44—45. — Z časopisu „Deutsche Nachrichten“ přináší zprávu, že jsou u nás povoláni k aktivní službě všichni specialisté a sedm ročníků. — Jest podivné, že si redakce tohoto časopisu, kdysi velmi seriosního, nevybírá zpráv o našem vojsku jinde

Ročník 107., čís. 26.

počíná se krátkou studií dra Alfonse Wiedersicha: **„Französische Rheinlandpolitik im Wandel der Jahrhunderte.“** Autor se snaží dokázat, že výbojná politika francouzská proti Německu je založena na dávné tradici. — Staf **„Die beste Armee der Welt“** vybírá různé výroky anglických a francouzských státníků (obzvláště Lloyda Georgea) a dovozuje, že „nejlepší armáda, kterou kdy byl svět viděl, nebyla příčinou neblahého osudu světa“.

Ročník 107, čís. 27.

„Sir Douglas Haig's Command: Dezember 19., 1915 to November 11, 1918.“ Rozbor stejnojmenné anglické publikace, jejímž autory jsou George A. B. Dewar a J. H. Boraston (London, Constable and Company Ltd. 1922). — Pluk. Weitershausen podává ve své studii **„Schiessen der Artillerie mit und ohne Beobachtung“** své praktické zkušenosti ze světové války. — Politická studie **„Polen und Rundstaaten“** ličí vzájemnou situaci těchto zemí koncem roku 1922. — Podplukovník Clausius popisuje nepříznivý průběh ataky ruského jezdeckva proti německé pěchotě u Radomyšle za Brusilovovy ofensivy.

Ročník 107, čís. 28.

Gen. Zwehl: **Um den Feldherrnrumm des Marschals Foch.** Navazuje na

rozpor, který se jeví v nazírání Francouzů a Angličanů na ofensivu v srpnu a v září 1918. Angličané přiznávají zásluhy o zdar této ofensivy maršálu Haigovi (viz zmínku o anglické knize Dewar—Borastona: **„Sir Douglas Haig's Command: Dezember 19., 1915 to November 11, 1918“** v rozboru č. 27. „Milit. Wochenblattu“), kdežto franc. gen. Fonville dokazuje opak toho ve **„France militaire“** č. 11462, kde praví: „Byl to Foch, jenž v zásadě byl vůdcem; on řídil bitvu od jednoho křídla ke druhému, úlohu to, kterou rozřešil s nevyrovnatelnou dovedností (d'une virtuosité incomparable). — Fz: **Zur Infanterie-Geschützfrage** vyslovuje požadavek, aby pěchota vyzbrojena byla děly, která by mohla účelně potírat tanky. — v. Altröck: **Die deutschen Kampfwagen im Weltkriege.** Rozbor publikace téhož názvu, jejímž autorem je Lt. Volckheim (Berlin, Mittler et Sohn 1923).

Wissen und Wehr.

Leden a únor 1923.

Gen. d. J. v. Kühl: **„Graf Schlieffen und der Weltkrieg“**; rozbor knihy téhož názvu od podpluk. Wolfganga Foerstera. V Berlíně 1921. — v. Wachenfeld: **„Der Düna-Übergang der 3. Armee im September 1917 und die Einnahme des Brückenkopfes von Riga“**. — Henkev: **„Taktik und Strategie in der Frühjahrsoffensive 1918“** vysvětluje, proč se nezdařil útok německé armády na Amiens. — **„Luftstreitkräfte und Politik“**: Po krátkém historickém úvodu objasňuje nepodepsaný autor pojem „práva ve vzduchu“, charakterisuje francouzské a anglické letectvo a polemisuje s výroky gen. Grovesa v „Times“ 1922 a kapitána Chamiera v „Journal of the Royal United Service Institution“ z listopadu 1921. — Hermann v. Giehrl: **„Cäsar als Feldherr und Staatsmann im Lichte unserer Zeit“** je pokračování obsáhlé, důkladné a velmi záslužné studie z dřívějších ročníků. Zde ličí autor počátky války s Pompejem, kdy se Caesar rozhodl napadnouti svého protivníka ve Španělech. — E. Hermann: **„Die Friedensarmeen der Sieger und Besiegten des Weltkrieges“**, popisuje nynější organizaci německé, rakouské, uherské a bulharské armády. — **„Büffelstrategie“** — nepodepsaný autor polemisuje s francouzskými názory o německé strategii ve světové válce.

Heerestechnik.

(Časopis vydávaný je místo dřívější voj. techn. revue „Technik und Wehr-

macht", která přestala vycházeti; ob-
sahuje, jako tato, úřední díl a ne-
úřední pojednání.)

Ročník I., sešit 1. a 2.

Jastrow: „Theoretische Betrachtungen über die Lebensdauer unserer Geschütz-, Minenwerferrohre, Gewehr- und Pistolenläufe und über deren Beziehungen zur Geschosßführung“; 1. část obsáhle studie zbrojní techniky, která bude knižně vydána a o níž budeme později referovati. — Maj. Klingbeil: „Die Technik der ständigen Befestigung im Dünengelände“, pojednává o stavbě zákopů na německých pobřežích Baltického a Severního moře, v dunách, písčitéh náspech na způsob kopce nebo táhlého hřebenu, měnicích se vlivy mořskými. — Bästlein: „Der konstruktive und fabrikatorische Aufbau von Kriegswaffen unter besonderer Berücksichtigung der Infanterie- und Maschinenfeuerwaffen.“ Autor objasňuje všechny podmínky, kterým mají vyhovovati palné zbraně, a uvažuje, jak by bylo lze řešiti tyto strojně technické otázky. — Gen Lt. Schwarte: „Position de Nancy, Camp des Romains, Nowo-Georgiewski“. Popisuje útok na pevnůstku Camp des Romains. — von Baumgart: „Aus dem Jahresbericht 1920-21 des Reichsamtes für Landesaufnahme“; popis činnosti oddělení trigonometrického, topografického, fotogrametrického a kartografického.

v. Stambach: „Feldmäßige Wiederherstellung großer eiserner Brücken“.

Militärwissenschaftliche und technische Mitteilungen.

Leden a únor 1923.

Major Dr. Rendulič: „Betrachtungen zur Kampfweise und Organisation der Infanterie“. Studie pojednává o všeobecných zásadách boje pěchoty a vyvozuje z nich požadavky pro její organizaci. Základem studie je rak.-uh. cvičný řád z r. 1911, autor však použil zkušeností světové války. — Podpl. Chlodwig Schwarzeleitner: „Die Krisis der 3. italienischen Armee und die Ereignisse am unteren Tagliamento, Oktober 1917“. — Ing. Heigl: „Die Tanks“. Autor popisuje tanky anglické armády. — Generalmajor Padiam: „Die schwere Fernkampfartillerie der alten österr.-ung. Armee“. Popis a činnost houfnice 38 cm vzoru 16, které bylo poprvé za jarní ofensivy v Tyrolích 1916 použito. — Mjr. Stuckheil: „Die

strategische Rolle Przemysl's auf dem östlichen Kriegsschauplatze“. Historicko-strategická studie. —xy—

Artilleristische Monatshefte.

Artilleristische Monatshefte, dvouměsíčník; Berlin SW 11, Bernburgerstrasse 24-25, Georg Bath, ročně M 40.—, jednotlivě sešity M 4.—.

Ročník 1922 (16. roč.), seš. 181—184.

Gen. Leut. Rohne: Rozptyl bodů rozprasků.

P. E. Bielenberg: Organizace, dějiny a zkušenosti automobilního polního dělostřeleckého pluku ve válce. Němci počali automobilisovati lehké polní dělostřelectvo až r. 1918; měl se tak jednak nahraditi nedostatek koní, stále vzrůstající, jednak mělo býti dělostřelectvo pohyblivější. Do podzímku 1918 organizovány byly tři pluky, které však nepřišly do boje. Pisatel rozebírá jich organizaci a naznačuje chyby, které se objevily při konstrukci těchto děl.

Nadp. Mahlmann: Vývoj baterií pro pěchotu. Historická tato studie líčí počátek těchto děl u praporů Bedřicha II. a jak jich bylo použito ve vojstě Napoleonově, zmiňuje se o moderních požadavcích pro tuto zbraň a tvrdí, že důležitější než organizace je konstrukce děla. Technika má vytvořiti zbraň, která by nahradila mìnomet i polní dělo.

Viceadmiral Rogge: Anglické a německé pancířové desky.

Gen. Leut. Rohne: Z činnosti francouzského dělostřelectva za války. Rozbor publikace Gen. Percina „Le massacre de notre infanterie 1914-1918“. Francouzský autor zmiňuje se o neblahém zjevu, že činnost pěchoty a jejího dělostřelectva se neshodovala, ba obviňuje francouzské dělostřelectvo, že způsobilo pěchotě krvavé ztráty, řídce svou palbu na vlastní bojující útvary. Je známo, že dělostřelectvo má v boji pěchotu podporovati a střeliti na prostor, z něhož jí hrozí největší nebezpečí. Není však dosud rozhodnuta otázka, kdo má určovati cíl činnosti dělostřelectva. V obranném boji je cílem postupující nepřátelská pěchota; za útoku však, tvrdí mnozí, může prý pouze pěchota určití místo, ze kterého se na ni střelí nejvíce; jiní myslí, že to může poznati i velitel dělostřelectva a že netřeba, aby mu teprve pěchota udávala cíl. Gen. Percin byl vždy obhájcem mínění prvního a žádal tudíž, aby vrchní velitel v boji přesně určil, na kterou část nepřátelské fronty má se provésti

hlavní útok, který díl pěchoty je k tomu ustanoven a které baterie mají jej podporovati. Velitelé pěchoty a dělostřelectva měli se pak dohodnouti, kam třeba naříditi dělostřeleckou palbu v různých fázích boje. Percin dokazuje ze 181 skutečných případů, že tomu tak nebylo nebo že nebylo této vespolečné dohody a že to byla příčina vlastních ztrát, zbytečně zaviněných.

Gen. Leut. Rohne: **Předpisy pro výcvik dělostřelectva.** Ministerstvo říšské obrany vydalo nové předpisy pro výcvik dělostřelectva, o kterých autor pojednává kriticky. (Byly zatím zrušeny nařízením mezinárodní vojenské komise ze dne 27. února 1922.)

Gen. Leut. Balck: **Vytvoření našeho vojska ve světové válce.** Rozbor

publikace generála v. Weisberga: „Heer und Heimat“. II. díl (Lipsko, K. F. Koehler).

Cranz C.: **Wienerova metoda k výpočtení dráhy letící střely.** Studie zabývá se t. ř. „hlavním problémem vnější balistiky“: letem střely. Předpokládá se ovšem, že se střela svou podélnou osou pohybuje trvale v tangenci dráhy a že se vůbec nekymácí kolem svého těžiště. Z mnohých metod, luštících tuto úlohu, vyniká od 18. století metoda, používající „vývoje řad“, již první luštil O. Wiener.

Gen. Leut. Rohne: **Ocenění výstřelu šrapnelového.** Polemisuje s Lüdendorffem, který se ve svých „Pamětech“ (na str. 266) vyjádřil dosti nepřívětivě o účinku šrapnelů. —xy—

LITERÁRNÍ PŘEHLED.

Literatura česká.

Dr. Milada Paulová: **Tajná diplomatiká hra o Jihoslovany za světové války.** Úřední listy bar. C. Hoetzendorfa, hr. Tiszy, bar. Buriana, hr. Czernina, hr. Clama-Martinice, gen. pluk. Rhemena, gen. pluk. Sarkotiče a. j. Praha, Vesmír, 1923, 8°, str. 187. Cena Kč 22.—.

Politika slovanských národů bývalého Rakousko-Uherska má od let sedmadesátých nový rys; snaží se seznámit Evropu s neblahým osudem, kterému byly vydány slovanské národy v habsburské říši. Tato tendence stupňuje se od anekce krise v roce 1908; tu počíná volati i malé Srbsko, jež zastupovalo Rakousku vytoženou cestu na Balkán. Habsburové nemohli snést myšlenky, že také Srbové chtějí žiti „svým životem“ a míti ve své zemi svoji vůli. Národohospodářská válka, kterou zahájilo Rak.-Uhersko proti Srbsku (celní válka), se nezdařila. Uražená ješitnost rakouského císaře a jeho rádců zveličovala systematicky domněle „nesmírně nebezpečí“, kterým velkosrbská propaganda ohrožovala čtrnáctkrát větší monarchii! Tu si malé Srbsko určilo nesnadnou úlohu: zvrátiti veřejně mínění všeho světa, uměle vytvořené námkem rakouských a maďarských státníků, rozvinouti svou národní otázku a získati Evropu pro sebe. Již za první etapy, za balkánské války, počala Evropa chápati, čím je pro Srbsko sousedství rakousko-uherské. A přece, když vypukla světová válka, byla situace Jihoslovanů v Evropě nejtragičtější. Přepadená Belgie požívala sympatie všeho světa, Polsku nabízeli státníci

obou válčících stran samostatnost a sjednocení. Jihoslované se však musili sami obětovati trikrátě za vítězství Dohody: za londýnského paktu v dubnu roku 1915, za snahy o intervenci Bulharska v létě roku 1915 a za vyjednávání o separátní mír s císařem Karlem v roce 1917. Jihoslovanská otázka a její řešení staly se uvnitř habsburské monarchie středem nejbezohlednějších kombinací a diplomatických zápasů. Vymýšlely se nejmolejší kombinace, aby se paralysovalo veliké procento Jihoslovanů a aby se nemohla uplatnit v říši jejich početní síla, hledaly se lži, které by získaly Chorvaty pro dynastii, podněcovaly se nacionální vášně, bránilo se sjednocení — vše to podle hesla: divide et impera!

Tuto tragickou dobu, kdy rakousko-uherská státníci používali macchiavelistických method a nejrůznějších píchů proti jihoslovanským národům, zvolila si autorka pro svou studii. Dokládá své vývody úředními akty, jejichž episy jí byly dány z vídeňských státních archivů. Kniha vyniká logičností, naprosto věrohodností a jasným slohem. Chce šířiti znalost a s ní porozumění pro vývoj a poměry bratrského národa jihoslovanského, s nímž nás spojovala a i nyní spojuje společná idea politická. Je to obraz doby, bohudík, minulé, kde se rozhodovalo o nás, ale bez nás!

—xy—

Jindřich Skácel: **S generálem Syrovým v Sibíři.** Stran 249. Vyobrazení 36. Praha 1923. Nákladem knihovny „Obrození“. (Svazek XXV.)